

Rozhodujeme my, alebo je rozhodované o nás?

Vo svete sa stalo moderným hovoriť o právach. Právach... bez povinností. Ale čo nám dáva tieto práva? Obvyklou odpoveďou na túto otázku je moc. Moc. Ten kto ju má, toho právo je.

Moc nám dáva právo vládnuť: vytvárať zákony, vykonávať ich a súdiť tých, čo ich nerešpektujú. Žijeme v dvadsiatom prvom storočí a dodnes sa pýtame: Odkiaľ pochádza moc. Moc pochádza od ľudu, takto to vyriekli pri Veľkej Francúzskej revolúcii. Ale dnes sa zdá, že to už neplatí. Vznikol pojem „lobistická skupina“.

Nahliadnime do minulosti, iných právnych systémov a ich fungovania. V časoch, keď ešte Grécko bolo mestskými štátmi boli dva právne systémy. Aténsky a Spartský. Boli podobné a predsa v mnohom odlišné. Aténsky systém pri rozhodovaní spočíval na anonymnom hlasovaní. Občania napísali svoje rozhodnutie na črepinu a potom sa spočítali výsledky. Spartania, silný vo svojich mečoch, rozhodovali svojím hlasom. A to doslovne. Na zhromaždení občanov mohol každý vyjadriť svoj názor a získať podporu. Kto kričal hlasnejšie než jeho oponent získal viac spojencov a presadil svoju vôľu. Oba právne systémy padli.

V dlhodobom meradle sa ako životaschopnejší ukázal aténsky systém. Dnes už nevyjadrujeme svoju vôľu priamo. Volíme si svojich zástupcov a tí ju vyjadrujú za nás. Ale keď príde na otázku, ktorá má vplyv na všetkých a ovplyvňuje naše ďalšie generácie, tak rozhodujeme priamo. Referendom. Rozhodujeme všetci? Alebo nechávame lobistické skupiny, aby kričali hlasnejšie a presadili svoju vôľu?

Otázky nadchádzajúceho referenda, ktoré sa bude konať 7. 2. 2015 sú diskutovanou témou. Zákernou témou... preto, že sa nás netýkajú priamo. Sú o našich deťoch. Dnes je moderné hovoriť o možnosti voľby. Televíznym kanálom počnúc a preferovanou pekárňou končiac. Ale v takto dôležitých otázkach by sme nemali podliehať chvíľkovým a vracajúcim sa výkrikom modernosti.

Opríme sa o to, čo funguje už od nepamäti. Rodina bola základným kameňom každej spoločnosti. A dnes chceme tento kameň obrátiť na prach a podvoliť sa názorom vedy. Základnou vedomosťou, ktorú sa každý vedec naučí je - „Nič nie je definitívne“. A vedno s tým základnú definíciu vedeckej práce – „objekt, metóda, cieľ skúmania“. Každá vedecká práca si kladie – „otázku, spôsob riešenia a akú odpoveď očakáva“. Spôsob riešenia určí, či bude predpokladaná odpoveď potvrdená alebo vyvrátená. Tak možno dospieť rôznymi spôsobmi k jedinej a správnej odpovedi. Ale taktiež aj k odpovedi, ktorú chceme mať.

Veda stále nedokázala odpovedať na otázku lásky. Čo spôsobuje, aby bola trvalá. Láska medzi mužom a ženou je tým, čo nás robí ľuďmi. A manželstvo je spôsobom ako si ju „poistiť navždy“. Sme ľudia, sme omylní a preto to často nedopadne podľa našich predstáv. Ale budeme spoločnosťou bez manželstva? Alebo budeme len živočíšnym druhom ktorý sa v ruji pári a v období vrhania mláďat reprodukuje? Až na to, že naša technika nám umožňuje vykonávať to opakovane a mimo niekdajších obvyklých cyklov. Chceme, aby naše deti žili v spoločnosti, ktorá ich bude označovať ako „ľudské zdroje“? Lebo nimi budú.

V angličtine je pre slová dom a rod len jediné a má to svoje opodstatnenie. Rod – generácie jednej rodiny žili v tom dome. Nová generácia bola vždy vychovávaná v kruhu staršej, tá rozhodovala o jej výchove, čo bude vedieť a akým spôsobom sa o tom dozvie. Rodičia boli prvými a najvýznamnejšími učiteľmi svojich detí. Existovalo poručníctvo, kde vždy bolo dieťa prijaté do rodiny. Teraz máme právo rozhodnúť o tom, ako bude vyzeráť spoločnosť našich a ich detí. Bez strachu z potrestania, ako je tomu v iných krajinách, z nesúhlasu iných a demokraticky.

Využime 7. 2. 2015 právo verejne vyjadriť svoju vôľu a rozhodnúť o budúcnosti tohto štátu. Kofkí z nás majú tú česť zasiahnúť do celoštátnych záležitostí. Sme to všetci, moc nám nikdy nebude bližšie. Démos je ľud a demokracia - vláda ľudu.